

Załącznik Nr 1

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski oraz przedstawiciele Polskiego Klubu Ekologicznego Małopolska zwracają się do Ministerstwa Klimatu i Środowiska z wnioskiem o ponowne podjęcie, zatrzymanych w roku 2016 prac nad przygotowywanym pakietem projektów prawnych, regulujących zasady ograniczania uciążliwości odorowej. Nad koncepcją tą ówczesne Ministerstwo Środowiska pracowało w latach 2010 - 2016.

Po analizie opracowywanych przez Ministerstwo Środowiska w latach 2010 – 2016 projektów prawnych, stwierdzamy, że zaniechanie to było błędem bowiem alternatywne rozwiązania bazujące na obowiązujących aktualnie przepisach nie przynoszą zauważalnych skutków, o czym świadczy rosnąca ilość skarg na uciążliwość zapachową. Postulujemy by rozwinąć ówczesne projekty, wprowadzając istotne modyfikacje. Proponujemy by Ministerstwo Klimatu powołało zespół zajmujący się tą tematyką, który konsultowałby projekty z przedstawicielami zainteresowanych środowisk. Zespół ten opracowywałby projekty przepisów umożliwiających skuteczne ograniczanie, obejmującej tereny mieszkalne, uciążliwości odorowej, emitowanej przez zakłady przemysłowe, instalacje przetwarzania odpadów oraz oczyszczalnie ścieków. Z pakietu wyłączono by do odrębnego procedowania projekt „Ustawy o minimalnej odległości dla planowanego przedsięwzięcia sektora rolnictwa, którego funkcjonowanie może wiązać się z ryzykiem powstawania uciążliwości zapachowej”, gdyż temat ten wywołuje duże kontrowersje i hamuje wszystkie zamiary ograniczania uciążliwej emisji zapachowej.

Wnosimy by w ramach regulacji przepisów odnoszących się do zasad zarządzania odorami, jako części systemu zarządzania środowiskowego, opracować i wdrożyć pakiet aktów prawnych obejmujących dziedziny ujęte w naszej propozycji, która nie jest wersją w pełni profesjonalną i wymaga weryfikacji na szczeblu ministerstwa.

W formie wstępnych postulatów wnosimy o:

1. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 222 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dotyczącego emitowanych do powietrza substancji zapachowych. W szczególności w oparciu o art. 222. ust. 5 i 6 cytowanej ustawy proponujemy wprowadzić wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu dla zakładów przemysłowych, instalacji przetwarzania odpadów, oraz oczyszczalni ścieków, w formie stwarzającej możliwość nakładania opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie substancji zapachowych do powietrza.
2. Wydanie ustawy o przeciwdziałaniu uciążliwości zapachowej modyfikując założenia projektu z dnia 22 grudnia 2010 r. opracowanego na polecenie Ministerstwa Środowiska (Załącznik Nr 2). Zalecamy zwrócenie uwagi na następujące propozycje:
  - Postępowanie w sprawie uciążliwości zapachowej powodowanej powszechnym lub zwykłym korzystaniem ze środowiska będzie prowadził wójt (burmistrz, prezydent), natomiast w zakresie innym niż powszechne lub zwykłe korzystanie ze środowiska, będzie ono prowadzone przez organ właściwy do wydania pozwolenia na wprowadzanie substancji lub energii do środowiska, o którym mowa w ustawie – Prawo ochrony środowiska.
  - W trakcie postępowania właściwy organ przeprowadzi wizję lokalną z udziałem ekspertów dla przesądzenia o konieczności wykonania oceny zapachowej powietrza przez grupę pomiarową.

- Zarówno grupa przeprowadzająca wizję lokalną jak i grupa pomiarowa powinny być wyposażone w uprawnienia umożliwiające prawidłowe prowadzenie czynności, w szczególności dotyczy to możliwości wstępu na teren, na którym zlokalizowane są źródła uciążliwości zapachowej, i pobierania próbek.
  - Proponuje się aby dokonywania oceny jakości zapachowej przeprowadzano z zastosowaniem metody sensorycznej z wykorzystaniem grupy sensorycznej zgodnie z wytycznymi zawartymi w normie PN-EN 13725:2007 „Jakość powietrza – Oznaczanie stężenia zapachowego metodą olfaktometrii dynamicznej”. Badania takie mogłyby być prowadzone przez wyspecjalizowane podmioty, które zatrudniałyby wykwalifikowanych specjalistów (grupa pomiarowa) spełniające warunki norm, o których mowa powyżej. Podmioty te w przypadku spełnienia warunków określonych w normie PN-EN 13725:2007, uzyskiwałyby akceptację Polskiego Centrum Akredytacji działającego w porozumieniu z Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska na prowadzenie działalności w zakresie wydawania oceny zapachowej jakości powietrza w postępowaniach toczących się na gruncie projektowanej ustawy.
  - Jeżeli w wyniku przeprowadzenia oceny jakości zapachowej powietrza stwierdzone zostałyby występowanie uciążliwości zapachowej, właściwy organ wyda decyzję, w której ustali działania, jakie mają być podjęte dla eliminacji lub ograniczenia ww. uciążliwości, biorąc pod uwagę wnioski i dowody przedstawione przez podmiot prowadzący działalność powodującą tą uciążliwość, uwzględniając warunki techniczne, ekonomiczne oraz interes społeczny.
  - Decyzja o której mowa powyżej, będzie zobowiązywać podmiot odpowiedzialny za emisję do podjęcia działań mających na celu eliminację lub ograniczenie uciążliwości zapachowej, w szczególności do:
    - 1) zmiany procedur postępowania z materiałami i substancjami wonnymi,
    - 2) zmiany procesu produkcyjnego poprzez zastosowanie w cyklu produkcyjnym substancji i materiałów o mniejszej uciążliwości zapachowej,
    - 3) hermetyzacji procesu poprzez np. budowanie hermetycznych linii produkcyjnych lub ich fragmentów (kabiny lakiernicze), hermetyzacji pomieszczeń produkcyjnych,
    - 4) stosowania urządzeń eliminujących odory (filtry, płuczki, katalizatory, techniki plazmowe, sorbenty),
    - 5) dezodoryzacji,
    - 6) zastosowanie najlepszych dostępnych technik w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.
  - W celu zwiększenia stopnia wykonania ww. decyzji należy wprowadzić dodatkowe bodźce ekonomiczne w postaci możliwości nakładania administracyjnych kar pieniężnych na podmiot nie wykonujący decyzji. Ten instrument finansowy stanowić ma narzędzie mobilizujące przedsiębiorców do podejmowania działań na rzecz ograniczenia lub całkowitego wyeliminowania uciążliwości zapachowej (kary będą mogły być zawieszane, odraczane czy też umarzone) i będą stanowiły dochód właściwych organów (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, budżety jednostek samorządu terytorialnego). Środki te mogą być wykorzystywane wyłącznie na działania związane z ograniczeniem lub wyeliminowaniem uciążliwości zapachowej.
3. Ponowne przeanalizowanie zasadności stanowiska Ministerstwa Środowiska wyrażonego pismem DPK-I.0521.5.2017.ŻW z dnia 14 lipca 2017r. (Załącznik Nr 3) negującego możliwość zastosowania metodyki pomiarowej wynikającej z normy EN 13725:2007 „Jakość powietrza – oznaczanie stężenia zapachowego metodą olfaktometrii dynamicznej”.

Do prac nad tym tematem proponujemy włączyć przedstawicieli licznych dziś ośrodków naukowych stosujących metodę olfaktometrii dynamicznej do oceny uciążliwości zapachowej.

4. W przypadku powołania przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska zespołu roboczego prosimy o dopuszczenie do udziału w jego pracach przedstawicieli i ekspertów zaproponowanych przez przedstawicieli samorządów i Polskiego Klubu Ekologicznego.

UZASADNIENIE

Napływająca stale od wielu lat duża ilość skarg na uciążliwość odorową wskazuje, że problem emitowania do powietrza złoonych substancji ciągle nie znajduje rozwiązania, natomiast odpowiedzialne za ochronę środowiska służby wskazują na brak narzędzi niezbędnych do przeciwdziałania tym uciążliwościom. W chwili obecnej ewidentnie brakuje regulacji prawnych pozwalających skutecznie ograniczać uciążliwości odorowe, w tym przepisów określających poziomy dopuszczalne złoonych substancji, jak też wskazujących obowiązujące metodyki pomiarowe. Brakuje również przepisów regulujących zasady postępowania względem zakładów emitujących odory.

Większość prób wprowadzenia regulacji prawnych ukierunkowana jest na ograniczanie uciążliwości powodowanej hodowlą zwierząt, tymczasem w miastach narasta olbrzymi problem uciążliwości powodowanej emisją odorów z zakładów przemysłowych, oczyszczalni ścieków oraz z zakładów utylizacji odpadów. W województwie małopolskim skarżą się na to mieszkańcy: Krakowa, Tarnowa, Nowego Sącza, Oświęcimia, Gołczy, Skawiny czy Trzebini i Chrzanowa. Głównymi przyczynami tego zjawiska są błędy w planach zagospodarowania przestrzennego gmin oraz złe technologie utylizacji odpadów i oczyszczania ścieków, a także niezorganizowane emisje w zakładach przemysłowych. O ile skutki złego planowania są w większości przypadków nieodwracalne to usprawnianie technologii jest w pełni realne. Niestety, ze względu na brak obowiązku wynikającego z przepisów prawa, ograniczanie uciążliwej emisji zapachowej jest dobrowolne, a ponieważ wiąże się to z inwestycjami, duża część zakładów obniża swoje koszty poprzez rezygnację z podejmowania działań na rzecz ograniczenia emisji odorowej. Panuje całkowita dowolność przy ocenie stabilizacji poddawanych przeróbce biologicznej odpadów i osadów ściekowych. Z kolei zakłady przemysłowe dowodzą, że ich niezorganizowane emisje nie są toksyczne, a dodatkowym atutem utwierdzającym przedstawicieli tych zakładów w tym postępowaniu jest argument, że uciążliwość zapachowa nie jest normowana. W przypadku podejmowania przez organy administracji publicznej działań zmierzających do wyegzekwowania od zakładu konieczności ograniczenia jego uciążliwości zapachowej, napotykają na opór w postaci argumentu przedstawianego przez pełnomocników profesjonalnych, że w tym zakresie nie ma w przepisach prawa uregulowań formalnoprawnych dla uciążliwości odorowej. Skutkiem tego nie ma postępu technicznego w tej dziedzinie, a w praktyce nie wykorzystuje się potencjału naukowego polskich uczelni.

Zwracamy się zatem do Ministra Klimatu i Środowiska o rozważenie propozycji powołania zespołu, którego zadaniem będzie opracowanie przepisów umożliwiających skuteczne ograniczanie, obejmującej tereny mieszkalne, uciążliwości odorowej emitowanej przez zakłady przemysłowe, instalacje przetwarzania odpadów oraz oczyszczalnie ścieków.